

NÉPÚJSÁG

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

2026. június 6.,
szombat

LXXVIII. évfolyam
121. (22281.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

Jövőjébe fektet a közösség

Felavatták a balavásári bölcsődét

A bölcsőde ma már nem luxus, hanem valós és sürgető igényre adott válasz

Fotó: Cseke Attila miniszter közösségi oldala

Csütörtökön késő délután Balavásáron felavatták a Szent Anna országos bölcsődeépítési program keretében megvalósított, immár 71. épületet. A program folytatódik, helyi szinten pedig a jövőbe vetett hittel dolgoznak – hangzott el az ünnepségen, amelyen megyei és vidéki önkormányzati vezetők, az RMDSZ

megyei és országos szervezetének politikusai, valamint számos szülő és kisgyerek is jelen volt.

Gligor Róbert László

(Folytatás a 7. oldalon)

Ne feledje

**idejében
megújítani
előfizetését!**

Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha megvásárolná!

**Kovács András
Ferenc Költészeti Díj**

„Ez egy szakmai kuratórium által megítélt díj, azt hiszem, nagyon rangos elismerés. Nem dicsekvő hangsúllyal mondom ezt, hanem megilletődöttséggel.”

3.

**A nemzeti
összetartozás napja
Marosvásárhelyen**

Csütörtökön, június 4-én délután Maros megye több templomában is megszólaltak a harangok. Marosvásárhelyen az összetartozás emlékművénel és almafájánál került sor megemlékezésre.

7.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktómméterrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Megóvta a prefektúra az utcai takarításra vonatkozó határozatot

A Maros Megyei Prefektúra megtámadta a marosvásárhelyi helyi tanácsnak az utcai takarításra vonatkozó, május 20-i ülésén hozott egyetlen határozatát. A 122-es számú tanácsi határozat a szolgáltatói szerződés közvetlen határozatának törvényességi ellenőrzése során a Maros Megyei Prefektusi Hivatal több jogszerűségi kifogást állapított meg, ezért a 2026. évi 6620/6641/SVIII. számú átiratban kérte a határozat visszavonását. A kifogások között szerepel többek között a közigazgatási törvénykönyv 134. és 135. cikkébe foglalt rendelkezések megsértése, amelyek a helyi tanács üléseinek összehívására, az előterjesztések

megfelelő indokolására, valamint a tanácsosok teljes körű tájékoztatásának biztosítására vonatkoznak. Románia alkotmányának 123. cikke, valamint a közigazgatási törvénykönyvről szóló 57/2019. számú sürgősségi kormányrendelet 252. cikke (1) bekezdésének c) pontja és 255. cikke értelmében a prefektus kizárólag a helyi tanácsok és polgármesterek által elfogadott közigazgatási aktusok törvényességi vizsgálatára jogosult, a határozattervezetekre ez a hatáskör nem terjed ki. A marosvásárhelyi helyi tanácsot az előírásoknak megfelelően újra össze kell hívni, s a határozattervezetet újra vitára kell bocsátani. Ameddig ezt lebonyolítják, a polgármesteri hivatal sürgősségi eljárással egy 30 napos szolgáltatói szerződést köthet azzal a szolgáltatóval, amelyikkel egyeztetett. Miután lejár a 30 napos szerződés, egyéves átmeneti szerződés köthető mindaddig, amíg a nagylitert le nem bonyolítják. (mezey)

JÚNIUS

6

SZOMBAT

A nappal hossza: 15 óra 40 perc

Ma **NORBERT**,
holnap **RÓBERT, FÜLÖP** napja

Az év 157. napja, hátravan 208 nap

IDŐJÁRÁS

Délután záporok, zivatarok

Hőmérséklet:

max.: ... 25°C

min.: ... 17°C

naptár

Isten éltesse!

RÓBERT: jelentése dicsőség, hírnév + fényes, híres. Női párja: Roberta, Robertin, Robertina.
FÜLÖP: a görög Philipposz név rövidülésének a magyar alakváltozata. Jelentése: lókedvelő.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2026. június 5.

1 €	5,2577 lej
1 \$	4,5180 lej
100 Ft	1,4850 lej
1 g arany	650,452 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Zivatarok lesznek a hétvégén

Az ország területének jelentős részére érvényes, záporokra és viharos szélre figyelmeztető sárga jelzésű riasztást adott ki pénteken az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM). Az előrejelzések szerint szombaton déltől 23 óráig Erdély nagy részén, Moldvában, Munténiában, helyenként Máramarosban, Dél-Olténiában, Északnyugat-Dobruzsában és a hegyekben a fokozott légköri instabilitás miatt villámlással kísért záporokra, 50–70 km/órás széllesekre és jégesőre lehet számítani. A lehulló csapadék mennyisége meghaladhatja a 15–25, helyenként a 30–40 litert négyzetméterenként. Az ország keleti és délkeleti területein a vasárnapra virradó éjszaka, Románia keleti felében pedig vasárnap folyamán is kitartanak a zivatarok. (Agerpres)

Előzetes letartóztatásban Cristian Pomohaci

A marosvásárhelyi bíróság elrendelte csütörtökön Cristian Pomohaci népdalénekes harmincnapos előzetes letartóztatását. Az 57 éves volt ortodox pap ellen kiskorú elleni szexuális erőszak és szexuális bántalmazás gyanújaival indult eljárás. A Maros megyei rendőrség közleménye szerint Pomohaci 2024 és 2026 között több kiskorú fiúval is szexuális kapcsolatot létesített pénzért és egyéb anyagi javakért cserébe. A férfi két ingatlanában szerdán házkutatást tartottak. A rendőrség szerint a két lakásban összesen mintegy 2 millió eurót találtak, különféle pénznemekben. A népdalénekest szerda este őrizetbe vették, majd az ügyészek indítványozták előzetes letartóztatását, amit a bíróság csütörtökön jóváhagyott. A döntés nem jogerős. (Agerpres)

Zenekritika:

A zeneiskola hangversenye a filharmónia leple alatt

Csíky Csaba

Miért e furcsa cím? Mert volt idő, amikor az úgynevezett Zeneiskolának volt zenekara, énekkara, sőt azoknak karmestere is – hát tessék mondani, így lerobbantunk? Hisz egyre többet lelkezdünk: ismét vannak dalestjünk, újból él a dal műfaja, és fiatal, tehetséges énekesek, mint most legutóbb Ferenczi Attila, szebbnél szebb produkciókkal lepik meg a közönséget. De vannak pedagógusok, akik még mindig nem tudják, hogy a zenei szakoktatást hangszereken (az em-

beri hangszál is hangszer) egyéni órákon kell gyakorolni. Itt az egyik tanár nem dicsekedhet a másik eredményével. David Răduț Haydn C-dúr oboaversenyének I. tételével igazolta a szólóprodukciójával minden formális vonatkozását, s azt, hogy jogot formálhat a zenekari léthez. Úgyszintén a két klarinétos, Tudor-Daniel Fărcaș és Eduard Radu Ganea hangszeres játéka is megérdemli az elismerést, mivel a megítélésének egyaránt bizonyos normái vannak, és ők teljesítették a felsőbb rendű követelményeket. Bár Platón szerint a fúvós hangszerek a

többihez képest alacsonyabb rendűek, mivel a fúvós hangszer játéka közben nem lehet énekelni, s azonkívül „eltorzítja a játékos arcát”. A hangverseny legmélyebb zenei élményét mégis Gombocz Klára marimbajátéka nyújtotta. Olyan belső megértés és megérezés jött létre a hangszer és a zenész között, ami csak a tiszta zenén keresztül érhető el. Elabbasy Adam trombitajátéka erősen, szép hangzással, koordináltan és kidolgozottan szólt. Mihálydeák Sarolta természetesen szép hangon, érzékenyen és biztos stílusban játszotta Sarasate Zigeunerweisen (Cigánydalok) című szerzeményét. Anca Fărcaș Moldovan Grieg a-moll zongoraversenyének első tételét az interpretáció finom színeivel és alapos kidolgozottságával emelte művészi élménnyé, amivel óriási sikert aratott. Végül is minden jó, de azért mégis...

Június 5.

A környezetvédelem világnapja

Erdősítés Nyárádszeredában

Ötvenhárom évvel ezelőtt, június 5-én Stocholmban tartotta meg az ENSZ azt a világkonferenciát, ahol felhívták a figyelmet a környezetvédelem szükségességére. Ezen a tanácskozáson a résztvevők többek között kijelentették, hogy a természet- és környezetvédelmet globális összefüggésben kell kezelni, és fontos az, hogy földünk erőforrásainak a megőrzése érdekében világszerte több olyan akciót kezdeményezzenek, amelyekkel erősítik a környezettudatot, a felelősségérzetet a környezet iránt.

1973-tól állami és civil környezetvédő szervezetek a környezetvédelem világnapján figyelemfelkeltő, oktató

rendezvények sorozatát szervezik. Az elméleti szimpóziumok mellett több konkrét eseményre is sor került. Az

ENSZ minden évben más-más témát tűz ki, ami köré csoportosítják a különböző országokban megrendezett rendezvényeket.

Az idén elsősorban az ökoszisztémák védelme, a természetes élőhelyek helyreállítása a téma. Ebben a kontextusban a Maros Megyei Környezetvédelmi Igazgatóság alkalmazottai a múlt héten részt vettek Nyárádszereda határában egy 3 hektáros terület erdősítési akciójában.

Az igazgatóság szakemberei oktatási intézményekben tartanak rendszeres környezetvédelmi előadásokat. Az utóbbi időben a Traian Săvulescu mezőgazdasági szakliceumban, a Dimitrie Cantemir Egyetemen és a Romulus Guga középiskolában jártak a szakértők, ahol a tanárokkal közösen tartottak különböző környezetvédelmi témájú értekezleteket.

A környezetvédelem közös ügy, mindenki saját lakóhelyén, munkahelyén hozzájárulhat ahhoz, hogy egészségesebb környezetben éljünk, és ezt megőrizve átadjuk a jövő nemzedéknek – áll többek között a megyei környezetvédelmi igazgatóság által küldött közleményben. (v.gy.)

A szecesszió világnapja Marosvásárhelyen

Nők a szecesszió művészetében

A Maros Megyei Múzeum és a Visit Maros június 13-án, szombaton változatos programokkal csatlakozik a szecesszió világnapjának nemzetközi rendezvénysorozatához, és szeretettel várja az érdeklődőket a Kultúrpalotába. Az idei világnap központi témája a nők szerepe a szecesszió művészetében, amely a női alkotók, mecénások és műzsák mellett a nőalakok művészeti ábrázolására is irányítja a figyelmet.

Az egész napos program célja, hogy a látogatók új nézőpontból fedezhessék fel az épület gazdag díszítővilágát, a századforduló művészeti törekvéseit, valamint a korszak tárgyi kultúráját. Délelőtt a *Nőalakok a Kultúrpalota* díszítéseinek tematikus sétája az allegorikus alakok, a népköltészet és a mondavilág nőalakjai, valamint a zene és a művészet megismerésére épül.

A sétát magyar nyelven Oniga Erika művészettörténész, román nyelven Jeremiás István idegvezető vezeti. Ezzel párhuzamosan a 6–12 éves gyerekeket a *Mit visel-*

tek a Kultúrpalota hölgyei? című múzeum-pedagógiai foglalkozás várja, amelyet Farkas Noémi és Eliodor Moldovan múzeológusok tartanak. A résztvevők a nőalakok viseleteit és díszítőmotívumait fedezhetik fel, majd saját mintákat készíthetnek textiltfestéssel.

Az esti program kiemelt eseménye Megey Balázs műtárgyszakértő előadása lesz. A *Kincsvadászok* című televíziós műsor közismert szakértője a századforduló tárgykultúrájába nyújt betekintést, bemutatva, miként jelent meg a szecesszió formavilága a hasz-

Körösfői-Kriesch Aladár: Székely népmesék

nálati tárgyakban, és hogyan vált a művészet a hétköznapi élet szerves részévé.

A rendezvényt a Kultúrpalota előcsarno-

kában bemutatott Sounds of Light audiovizuális előadás zárja. A programokon való részvétel ingyenes. (közlemény)

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:

Benedek István

LAPSZERKESZTŐ:

Vajda György

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szeredai Vivien, Szer Pálósy Piroška. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Szabó Ivett. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.

Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro

Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

642357800069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Műzsza

1729. szám

SZERKESZTETTE: NAGY MIKLÓS KUND

A Kovács András Ferenc Költészeti Díj 2026-os kitüntetettje Simon Márton

A Látó szépirodalmi folyóirat és a marosvásárhelyi Aranka György Alapítvány Kovács András Ferenc emlékére 2024-ben alapított költészeti díjat. Az elismerést idén magyarországi alkotó, **Simon Márton** költő, performer, műfordító kapta. A díjátadó ünnepségre 2026. május 23-án került sor a marosvásárhelyi Studium HUB konferenciatermében. Laudációt mondott André Ferenc. Kovács András Ferenc költészetéről Mészáros Márton tartott előadást. Műsorvezető Magyar Boglárka volt. Közreműködött Tollas Gábor színművész, valamint a Művészeti Főgimnázium diákjainak vonósnégyese: Szabó Gellért (hegedű), Kostyák Péter (hegedű), Blaga Eric (cselló), Némethi Balázs (brácsa).

Azelőtt egy nappal a Látó székhelyén került sor a költő szerzői estjére. A vendéggel André Ferenc beszélgetett.

A díjátadás kapcsán Simon Mártonnal interjút készített a Marosvásárhelyi Rádió szerkesztője,

Szuszám Zsuzsa. Hosszabb beszélgetésük első részének szerkesztett változatát közöljük mellékletünkben. Íme a költő kezdő gondolatai a *Mindent ki kell próbálni, mindent meg kell írni* címmel közreadott eszmecsere első feléből:

„Ez egy szakmai kuratórium által megítélt díj, azt hiszem, nagyon rangos elismerés. Nem dicsekvő hangsúllyal mondom ezt, hanem megilletődöttséggel. Szerintem érzékelhető most rajtam a rádióban is. Szerencsém volt ismerni, vagy talán mondhatom, hogy jól ismerni KAF-ot. Nem voltam közeli barátja, de volt közöttünk kapcsolat, és nagyon hosszú volt az ismeretségünk. Mielőtt személyesen megismertem őt, egyébként pont itt Marosvásárhelyen az első erdélyi slamturnén, szerintem 2013 körül, én már tíz éve olvastam őt. Egyfajta megilletődöttséggel viszonyultam hozzá akkor is, amikor először találkoztunk. A G-Caféban volt a műsorunk, és egyszer csak megjelent KAF, leült mellém, és úgy kezdett

el beszélgetni, mint hogyha ezer éve ismernék egymást. Ő ilyen volt, iszonyúan kedves és nagyon-nagyon közvetlen. Nagyon normális és üdítően felszabadult. Úristen, mondtam magamban, én ezt az embert mióta olvasom, és most itt van mellettem! De hagyjuk most ezt, nem akarok egy nagyon meghatott sztorizgatásba belemenni. A lényeg az, hogy nyilván sokat számít az intézmény, amelyiktől a díj származik, nagyon-nagyon számít a személy, akinek a neve fémjelzi az elismerést, és nagyon számít a pillanat, egyszóval minden.

Aki ismeri a különböző könyveimet, szövegeimet, megnyilvánulásaimat, az szerintem tudja, hogy a költői tevékenységem elsősorban vagy részben mindenféleképp arról szól, miképpen lehet a költészet határát feszegetni, hol lehet még valamilyen formában találni valamit, ami vers, amire ugyancsak rá lehet csodálkozni, hogy jó, hát ez a szöveg is az! Nem magától értetődő, hogyan lehet ezt csinálni, folyama-

Simon Márton szerzői estje a Látó marosvásárhelyi székhelyén: (jobbról) a vendég és beszélgetőtársa, André Ferenc szerkesztő
A fotó forrása: a folyóirat honlapja

tos kísérletezés ez, egyféle szabadságkísérlet. Valószínűleg mindenkünk számára az, akik életvitelszinten írással foglalkozunk. A saját szabadságunkat, a saját tapasztalatainkat, a saját koncepcióinkat izlelgetjük, próbálgatjuk, tesztelgetjük. Aztán, hogyha azt érezzük, itt valami nem működik, akkor újra és újra megpróbáljuk a szabadságfokot megemelni, és valami újat, furcsát, mégis magától értetődőt kitalálni. Vannak ilyen típusú költők, szerin-

tem közénk tartozom én is. És hogyha így visszautalhatok az elejére, szerintem KAF is ilyen. Rendkívül látványos, hogy ilyen sokrétű és sokszínű az életműve. Ebben én nagyon nagy közösséget érzek velem, és abszolút azt érzem, mindent ki kell próbálni, mindent meg kell írni. Azért vagyunk itt, hogy ezt csináljuk, maximum hibázunk, és akkor újra lehet kezdeni. De olykor magadat is meg kell győznöd arról, hogy amit írtál, az vers.”

Simon Márton

691 betű múlt vasárnapról

Vakon felismernélek arról is,
ha csak egyet tapsolsz.
Ezt is itt kéne abbaahagjam.

Sárga tulipánok, porcukor, nem tudom.
Amikor úgy ülsz, egy villával mutogatva, hogy attól
rögtön tiéd lesz az asztal. Hozzáérni sem merek.

Vagy amikor mesélsz, nem is tudom, miről,
régóta mondod és régóta nem figyelek. Nézelek.
Az egyik szemem sivatag, a másik idegenvezető.

A súlyom pontosan két frissen kivágott, virágzó fányi –
ha bármit kérdeznél, ezt válaszolnám. De azt kérdezed,
van-e még itthon vaj. És besüt a Nap is.

Besüt a Nap. Iszol egy korty teát.
Most messze van, amikor csak egy hóval teli száj vagyok
a sötétben, messze, amikor lágy részeim közt

nyirkos kézzel keresi valami, mit téphet még ki belőlem.
Most felállok, a hűtőhöz megyek, kiveszem a vajot,
aztán visszafordulok feléd, és egészen komolyan arra gondolok,

hogy ez itt a nyakszirted.

(Látó – 2018. június)

Rekordot döntött a Székelyföldi Grafikai Biennálé

Lezárult a 9. Székelyföldi Grafikai Biennálé nevezési szakasza, és kiderült, hogy a rendezvény történetében még soha nem választott ennyi alkotó a szervezők felhívására, mint most. A számadatok azt bizonyítják, hogy benevezési csúcsot értek el: a nyolchetes pályázati időszak alatt 71 ország 1034 művésze összesen 2195 műalkotást küldött be.

A nagy számban benevezett művek magas szakmai színvonala alapján a zsűri a biennálé törzsanyagába 267 műalkotást válogatott be. Ezek online formában elérhetők a biennálé honlapján, fizikai valójukban megtekinthetők lesznek a biennálé kiállításain, illetve a biennálé katalógusában is helyet kapnak.

A zsűrizés első szakaszára május 14–19. között került sor. A G9 zsűrijét a szakma nemzetközileg elismert képviselői alkotják: **Iulia Mirica** bukaresti grafikus és illusztrátor, **prof. dr. Erőss István**, a Magyar Képzőművészeti Egyetem rektora, **Barabant Renata-Brigitte** képzőművész, a bécsi Képzőművészeti Egyetemen tanára, **phd. Upadhyay Vidhyasagar** indiai képzőművész, **dr. Bordás Beáta**, művészettörté-

nész, a sepsiszentgyörgyi Erdélyi Művészeti Központ vezetője és **Ferencz S. Apor** képzőművész, a biennálé kurátora.

A beválogatott munkák listája elérhető a rendezvény weboldalán.

A 2026-os biennálé *Torzulás* címmel hirdette meg nyílt pályázatát, és „a torzulás fogalmával mint a mai művészeti diskurzus egyik erőteljes kifejezési eszközével szeretné aktív kérdésfelvetésre és reflexióra ösztönözni az alkotókat. A szervezők azt remélik, hogy a résztvevők a grafikai eljárások széles eszköztárán keresztül szabadon kísérleteznek a valóság elferdítésének különböző formáival és jelentésrétegeivel”.

A G9 eseményeit a továbbiakban is nyomon követhetjük.

Főszerepben az Erdőszél

Nem rendhagyó jelenség, versek, dalok, vadászmesék, rémtörténetek színhelye, kiindulópontja ez a hely, ahol az erdő kezdődik vagy végződik, attól függően, hogy milyen szempontból vizsgáljuk, az viszont már ritkább, hogy egy képzőművész pályájának több mint egy évtizeden át meghatározó része, művészetének egyik legfontosabb ihletője legyen. A Marosvásárhelyen jól ismert festőművész, Dorel Cozma, akinek neve máshol is jól cseng a művészetkedvelők körében az országban, sőt külföldön is, a *Liziera (Erdőszél)* című projektjével bizonyítja, mennyire tudatosan s egyben látványosan tehető főszereplővé ez a téma a vizuális művészetekben is. A fotográfiában is jeleskedő alkotó korábban az Art Nouveau Galériában már bemutatta, milyen festői, mennyire színes és képzeletpezsdítő lehet az erdőszél a festővásáron, most a szovátai Kusztoz Endre Emlékház és Kiállítóter közönsége is meggyőződhet erről. A május 22-én nyílt kiállításra elvitt képeivel a sokoldalú és igen tevékeny vásárhelyi festő a piktúrában

kevésbé jártas nézőknek is jól érzékelteti, hogyan lép a realitás, a valós látvány az absztrahálás útjára. Miképpen válhat az erdőszél ágas-bogas, fás, bokros összevisszasága szerkezetet, gátat, hálózatot, feszültséget, távolléte, évszakot, napszakot sejtető műalkotássá. Szokatlanul nagy méretű és kisebb művek láthatók a tárlaton hatásos elrendezésben, a laikus is érzékeli, milyen hatalmas, intenzív és expresszív munkára készíti a művészt ez a projektje. Egykettőre elindítják fantáziánkat a színek, formák, fények, árnyékok látszólagos kuszaságából kirajzolódó vizuális üzenetek, annak jegyében is persze, hogy a szemlélőkben milyen emlékeket kelt a szóban forgó hely, az erdő és a szabad tér találkozása. Az akril teljesen kitölti a képfelületet, különleges kivágásokkal lep meg a festő. Olykor az lehet a benyomásunk, hogy egy végtelen, áttörhetetlen bozótosból emelte ki a falra függesztett szekvenciát. Az éppen vörös, a kék vagy a sárga, narancs dominanciájú színekavalkádót, ami néha az alkalmazott technika tekintetében is megrézfálhat, hiszen van olyan képe, ami

A tárlatnyitó szereplői a Kusztoz Endre-galériában (jobbról): Bocskey Vince, Dorel Cozma és N.M.K.

Forrás: az emlékház honlapja

Életkép megnyitó után

távolról akárha Pollock csurgatós, fröcskölős absztrakt expresszionizmusát elevenítené fel, miközben közeledve felfedi, mekkora festői igényességgel, milyen rigurózus pikturalitással alkotta meg munkáit. Az erdőszél egyfajta köztes térnek is tekinthető, ahol különleges dolgokra, életjelenségekre és történésekre is ráláthatunk, és víziókat is kiválthatnak bennünk Cozma képei, ha hagyjuk beleringatni magunkat a világukba. A festő maga szenvedélyes természetjáró, otthona is a fák, a víz közelségéhez igazodik, érződik munkáin, hogy óvni is akarja környezetünket. Egyik festményén a lakását is egyfajta köztes térként öröklítette meg. Ez különbözik némiképp a többi alkotástól, de rendkívül látványos. Talán egy újabb gazdag sorozat, egy újabb jelentős projekt előhírnöke.

N.M.K.

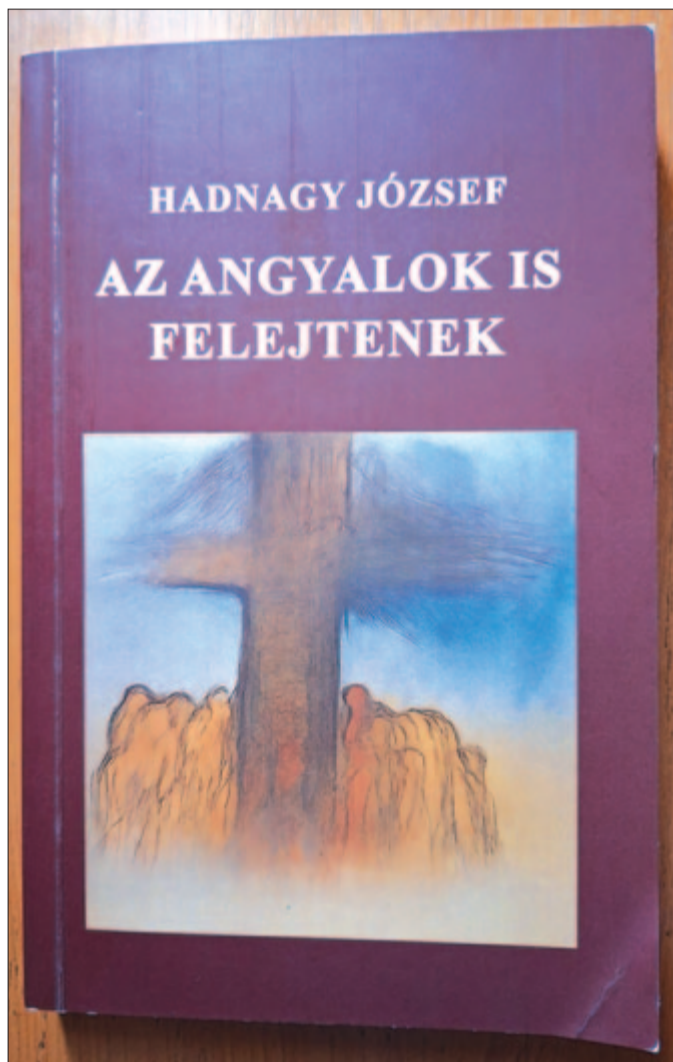
Az angyalok is felejtenek

Vannak hű, kitarító munkatársai, barátai a Múzsának. Ragaszkodnak hozzánk, a szülőhely, a kiserégió lapjához, közönségéhez. Hozzá is, vagy talán elsősorban hozzá szeretnének szólni, az ittenieket akarják megszólítani, akkor is,

ha ők maguk már évek, évtizedek óta hátrón túl élnek életüket. Időről időre küldik hát írásait, és kettős a közlés öröme. Így vagyunk Hadnagy József költővel is, versei hol önállóan, „friss, még meleg állapotban” jutnak el szerkesztőségünkbe, hol új

kötetből kiragadva adnak hírt sorsa alakulásáról, közérzetéről. A napokban megtörte szépen gyarapodó verseskönyvei sorát, rövidprózák elé illesztette dedikációját. Poroszlórol érkezt az *angyalok is felejtenek* című, F&F International-kiadvány. Dusa Lajos szerkesztette a két részre osztott kötetet, *Szökés Európába*, illetve *Tolvaj a mennyországban* címmel gyűjtötte egybe az innen megismerhető 35 szöveget. Amint a szerkesztő jelzi a Kedei Zoltán festménye alapján készült borító hátlapján, az írások „valóságmagból fakadnak, de amit látunk, már a képzelet nyelve, formája és színe”.

Részletezőbb, személyesebb Bölöni Domokos előszóként olvasható beajánlója. Mai mellékletünkben ezt ismertetjük meg olvasóinkkal.

Angyalok emlékezetéről

Berakásos (intarziás) ez a könyv. A szerző adattára igen gazdag, élménytára változatos, ihlettára irigylésre méltó. Voltaképpen lélekintarziák ezek a valóságból kitüremkedő kisprózák, alapelvük mi más is lehetne, mint a szeretet és a(z elnéző) megbocsátás, a napirendre térés afölött, hogy a világ, a mi belső világunk is, a maga módján legalább annyira eredeti, mint maga a kozmosz. Némileg kissé „másvilágos”; amennyiben nem az, aminek mi gondolnánk –, de az sem, aminek mások (rém)álmodnák... Szürke is, és színes is, mesés és tragikus, játékos és halálkomoly –, belefér a keresztényi életérzés mellett a csalóka ábrándok híveinek története, de a hit csalóinak primitívsége, olykor az ellehetetlenülő szeretet abszurditása, s (a szemlélő részéről) az elnéző jámborság is; hiszen ha sokan vagyunk, illik is sokféleképpen lennünk.

A szenvedélyes állásfoglalás, az indulatos leleplezés, a didaktikus duma, a kioktatás, az erkölcsi prédikáció, nos: mindez éppúgy fölösleges, mint a sajnálatos-sajnálkozó, netán lekezelő, ejnye-bejnyező képmutatás.

Hadnagy József ugyanis valamiféle kis kaleidoszkópot mutat nekünk, ujjunk rezzenésére mindig más történet, más sorsok, emlékek, anekdotikus esetek, tragédiák, le sem záruló vagy csak „jól végződő” kismesék villannak elő –, „kulcsfigurák” képe is felöltlik egy-egy pillanatra, máskor az okok és összefüggések felfejtése nélkül tárul elénk egy különös mikroklíma –, a narratíva gépésze pedig nem vélekedéskutató, nem kíván rögvést kibuggyanó állásfoglalást, ő szentelen mesélő marad, a kontempláció partján –, látszólagos semlegességben.

Olvasmányos a könyv – a terebélyes gyökérzetű család, az élettapasztalatban gazdag környezet, a gyermek- és ifjúkor, a szívbe égett képek: a szép és a rút, a szegénység,

de a lelki gazdagság egyként fájó s mosolyt fakasztó emlékei közepette; oldás és kötés, néha vád, mindenkor azonban feloldozás –, nosztalgia és derű kiszámíthatatlan váltakozásai.

Ha realista műben utazik vala, komor regény keletkezik számtalan sebből vérző élet-történetéből; ha kalandokban is gazdag sorsát írta, az péhowardos sorozatot is meg bírta; ha balassisan a „Bocsásd meg, Úr Isten, ifjúságomnak vétkét...” vonalán haladva idézne kalandot, szerelmet, tragédiát, abból vélhetően pszichodráma; könnyedebb közelítésben esetleg fordultatos thriller kerekedne.

Az is lényeges eleme ennek az életnek, hogy a szülőföld és a haza miként férnek meg abban a lélekben, akit kicsit sem kíméltek a kettős státuszából fakadó traumák – és ekkor bizonyára olyan művet gyöngyözne ki a töprengő, nemszeretem-eszméssel, -felfogásokkal, történelmi megrögzöttségekkel is hadakozó szellem, amelynek döbbenetei mindvégig felszínre törnek gondolatdús költészeté legjobb verseiből.

Egyvalamire azonban sosem szorul Hadnagy József.

Nem kell hamut hintenie a fejére. Megszolgált életművét tovább gyarapítva – vagy pedig csöndesebb vizeken ringva, kemény életének gyümölcseit élvezve a nem kevésbé izgalmasan pergő életet népes családja körében – a maga során, s az arányokat megőrizve, ha eljön az ideje, „térven ősei porához”, nagy nemzeti költőnkre gondolva, önhittség nélkül, bizton mondhatja szerzőnk, hogy az ő élete is: jó mulatság, férfimunka volt!

Az angyalok pedig, remélhetően, mégsem felejtenek.

Bölöni Domokos

Aki a csodát elhiszi

Tekei Erika folklórkutató „kincskereső ösvényein”

Nagy Székely Ildikó

A mint arra áprilisi és májusi lapszámunkban többször is visszatértünk, idén három marosvásárhelyi személyiség részült az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület értéktérítő, közösségépítő munkáját elismerő, rangos kitüntetésében. Makkai Gyöngyvér zeneszerzővel, zenetanárnővel egy korábbi lapszámunkban közöltünk beszélgetést, ezúttal Tekei Erikát hoztuk olvasóközönségünk elé a Bányai János-díj apropóján, amellyel az EMKE az erdélyi folklórkutatás történetének feltárása és az erdélyi népköltési gyűjtések közzététele, népszerűsítése terén elért kiemelkedő szakmai eredményeit értékelték.

– Mikor és hogyan talált rád a néprajz, és miként alakult, fejlődött az évek, évtizedek során a kettőtök kapcsolata? Hogyan vált ez szenvedéllyé az életedben?

– Talán ötödik-hatodik osztályos koromban, amikor Kriza János székely népköltési gyűjteménye, a Vadrózsák az egyik kedvenc olvasmányomává vált. A magyar irodalom volt a kedvenc tantárgyam az iskolában, és én igazi könyvmoly kislány voltam. Korábban is nagyon szerettem meséket olvasni, szépirodalmat és népmeséket is, de akkoriban már regényeket is. A Vadrózsákban először a mesékre voltam kíváncsi, és emlékszem, mennyire megdöbbentett, lenyűgözött a könyvben olvasható háromszéki és udvarhelyszéki mesék nyelvezete, a tájszavak, a nyelvjárási. Aztán a teljes könyvet elolvastam, a balladákat, a találos kérdéseket, a szólásokat és közmondásokat, de az előszót és a jegyzeteket is. Az is elkezdett foglalkoztatni, hogy mi is az, hogy Ma-

rosszék, Háromszék, Udvarhelyszék. Aztán magyar–angol szakos egyetemi hallgató lettem Kolozsváron 1991-ben, és ott megtudtam, hogy magyar néprajz és antropológia szak is indult egy évvel korábban. Az 1980-as évek második felében, amikor én középiskolába jártam, elképzelhetetlen volt, hogy ilyesmit lehessen tanulni Romániában. A kolozsvári egyetemen a néprajzi tanszék 1948-ban szűnt meg, és a néprajz szakos képzés ezt követően 1990-ig szünetelt. A magyar szakon is kötelező tantárgy volt a folklór, de engem sokkal jobban érdekelt, ezért fakultatív harmadik szakként vettem fel a néprajz szakot, amely az évek során a kedvencemmé vált. Az egyetem elvégzése után a marosvásárhelyi Mentor Könyvkiadó munkatársa lettem, ahol néprajzi és antropológiai kiadványokat is szerkeszthettem. Közben visszatértem a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetemre is, ahol a Magyar Néprajz és Antropológia Intézet hallgatójaként mestri, majd doktori fokozatot szereztem.

A tudományos pálya ékkövei

– Ki tudná-e emelni szerkesztői és műfordítói munkáidból egy legkedvesebb időszakot vagy munkát?

– Legkedvesebb időszakot vagy munkát nehéz kiemelni, mert valahogy kiegészítették egymást a különböző erdélyi kiadványok és intézmények – Mentor, Kriterion, Kreatív, Gutenberg Kiadó, Kriza János Néprajzi Társaság, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány – gondozásában megjelent könyvek, amelyeknek szerzője, szerkesztője vagy fordítója lehettem. Inkább azt mondanám, hogy vannak az én tudományos szakmai pályámat ille-

Kamera előtt a kitüntetett Tekei Erika

Forrás: honlap

tően kiemelkedően fontos könyvek. Az egyik egy iskolatörténet, Koncz Józseftől A marosvásárhelyi Evang. Reform. Kollégium története (1857–1895), amely 2006-ban jelent meg. Ennek a második, átdolgozott, szerkesztett, bővített kiadásán Dóczy Örsrel közösen dolgoztunk, és az Erdélyi Múzeum-Egyesület tudományos debütációját kaptuk meg érte 2007-ben. A másik az Emberek és kontextusok című könyvsorozat, amelyet a kolozsvári Magyar Néprajz és Antropológia Intézet doktori iskolájának oktatói és hallgatói 2008-ban indítottak, a sorozatszerkesztő dr. Keszeg Vilmos. Az első hét kötetének a kiadói szerkesztője lehettem, a 28. kötetnek pedig a szerzője. Ebben a sorozatban jelent meg a doktori disszertációm könyvváltozata Romániai magyar népköltészeti kiadványok. Folklórkutatás a privat és a nyilvános szféra határán – kutatás, közlés és recepció viszonya címmel.

– Mit jelent számodra a mese:

kutatási terület, kimeríthetetlen ihletforrás és tanácsadó a mindennapokban, esetleg valami más, ennél is több?

– Mindez, igen, bár nem ebben a sorrendben, mert én sem folklórkutatóként hallottam először mesét. A kedvenceim a hőmesék, a tündérmesék és a legendamesék, amelyek biztosságot nyújtanak, a hogyan kell, hogyan érdemes élni üzenetét közvetítik, miközben szórakoztatnak is. Van egy kedvenc idézetem a kedvenc mesegyűjtőtől, Nagy Olga folklórkutatótól a mesére vonatkozóan: „A tündérmese éltetéséhez az az archaikus, naiv világfelfogás szükségeltetett, mely a csodát nem szégyelli, sőt elhiszi. Hisz még az emberfeletti lényekben, tündérekben, sárkányokban, óriásokban; s főleg pedig abban, hogy valamikor volt egy egészséges és gyönyörű Rend, amelyben még az igazság győzött.”

„Mindenki a saját meselátó szemével...”

– Gyakran mondasz élő szóval mesét gyermekeknek különböző hagyományőrző foglalkozásokon. Meglátásod szerint a mai, gombnyomásra működő világban hogyan lehet megőrizni a fiatal nemzedéket a mese szeretetében, és miért fontos, hogy ez megtörténjen?

– A személyes jelenlét, az együttléte, az „itt és most neked, nektek szól a mese” egyszerűsége és megismételhetetlensége az élőszavas mesemondás varázsa. A mesehallgatók ilyenkor nemcsak fogyasztói a történeteknek, hanem együtt szövik, alkotják, alakítják a mesét a mesemondóval. Képeket sem kényesen kapnak, mindenki a saját meselátó szemével a maga módján látja a szavakkal festett mesebeli képeket. A romániai magyar népmesegyűjtemények kutatójaként újra meg újra rácsodálkozhattam a lokális, regionális népköltészetünk gazdagságára, arra, hogy mekkora

kincs van a birtokunkban. Csak-hogy az elődeink, nagyszüleink, dédszüleink élő szóban átadott vagy mára már csak könyvekbe zárt tudása, így a mesék is feledésbe merülhetnek, a hátsó polcokra kerülhetnek, eltűnhetnek ezek a könyvek, mintha soha nem is lettek volna, ha nem vesszük elő, ha nem szólaltatjuk meg őket. Mesekönyvek szerkesztőjeként a meseolvasást és az illusztrációk révén a vizuális kultúra fejlesztését is nagyon fontosnak tartom.

„Legalább kétszáz esztendőre...”

– Mesélj kicsit jelenlegi munkáidról és jövőbeli terveidről.

– Jelenleg főállásban az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítványánál dolgozom, valamint erdélyi kiadványok külsős munkatársa vagyok. A munkahelyemen többek között a jeles napokhoz és ünnepnapokhoz kapcsolódó tematikus komplex gyermekfoglalkozásokat szervezem, óvodai csoportokat és iskolai osztályokat fogadunk a székházunkban, vagy elmegyünk távolabbi tanintézményekbe Marosvásárhely vagy Maros megye területén a tanév során. Nagyon népszerű a III–IV. osztályos gyermekeknek szóló, többfordulós HagyományOKOS levelezőversenyünk, amelyre minden megyéből jelentkezhetnek a diákok. Pedagógusoknak és pedagógushallgatóknak is szervezek és tartok képzéseket. Szerteágazó tevékenységünkben ez csak néhány példa. A jövőbeli terveimet illetően folklórkutatóként, könyves szakemberként és oktatóként is legalább kétszáz esztendőre való tervem van, csak adassék idő és egészség is hozzá.

– Mit jelent számodra a Bányai János-díj?

– Szakmai elismerést, a közösség megtartó erejét, visszaigazolást, hogy a sok-sok évi munkámnak értelme, értéke van.

Ducsai István magukhoz vonzó képei között*

Vannak kiállítások, amelyek végignézzünk. És vannak kiállítások, amelyek végignézznek rajtunk.

Ducsai István képei ilyen művek.

Már az első pillanatban érezzük, hogy ezek az alkotások nem pusztán kompozíciók, nem egyszerűen festői gyakorlatok vagy formai já-

tékok. Ezek a képek intenzív jelenléttel bírnak. Belépünk a térbe, és szinte fizikailag alakítják át annak légkörét. Nem engedik meg a távolságtartó szemléletet: közel hívnak.

Ducsai István festészete rendkívül sajátos és könnyen felismerhető világ. A kubizmus szerkezeti fegyelmé, a szürrealizmus álomszerűsége és egy mélyen személyes

látomásosság találkozik ezekben a művekben. Az alakok egyszerre töredezetek és egységesek, mintha a lélek belső geometriája öltene testet a vásznon.

A zenészek nem csupán zenélnének, hanem maguk is zenévé válnak. A test síkokra bomlik, a fény éles metszései ritmust teremtenek, és a kompozícióban minden forma lüktetni kezd. Mintha a dallam nem hangokból, hanem színekből és árnyékokból épülne fel. A kép csendes, mégis halljuk.

A Zene című alkotáson a nagybőgős hölgy monumentális alakja szinte szoborszerű jelenlét. A hangszer és az ember egymás folytatásává válik: a hosszú fekete húrok mintha idegszálak lennének, amelyek összekötik a figurát valami nála nagyobb, egyetemes ritmussal. A sárgák, mély barnák és zöldek drámai feszültsége olyan belső energiát hordoz, amely hosszú ideig velünk marad a kép elhagyása után is.

A Trinidad ihlette festmények pedig már nemcsak kompozíciók, itt már szinte életérzésről beszélünk. A színek izzanak, a fény vibrál, az alakok egyszerre méltóságteljesek és érzékiek.

Műveiben erősen érződik, hogy Ducsai István számára a festészet nem ábrázolás, hanem önfeltárás. Minden ecsetvonás egy belső rez-

dülés lenyomata. Az önazonosság hangja.

És talán éppen ez adja ennek a kiállításnak a rendkívüli erejét.

Mert ezek a képek nem akarnak megfelelni semmilyen trendnek, nem keresik a könnyű értelmezhetőséget, nem simulnak bele korunk gyorsan fogyasztható vizuális világába. Ezek az alkotások vállalják saját különösségüket, saját karakterüket, saját belső törvényeiket.

Ezért ilyen erősek.

Ducsai István festészete emlékeztet bennünket arra, hogy a valódi művészet mindig személyes kockázatból születik. Abból a bátorságból, amikor egy alkotó nem mások nyelvén beszél, hanem megteremti a sajátját.

És itt, ezen a kiállításon, egy saját nyelvű festővel találkozunk.

Olyan alkotóval, aki nem egyszerűen képeket fest, hanem olyan világokat épít, melyek egyszerre nyugtalanítanak és felémelnek. Amelyekben ott van a zene, az álom, az emlékezet, a szenvedély – és mindenekelőtt az emberi jelenlét mélysége.

Kívánom, hogy mindenki találjon ma este egy képet, amely megszólítja. Egy részletet, egy színt, egy tekintetet vagy a csendet, amely tovább él bennünk akkor is, amikor már kilépünk ebből a térből.

Mert az igazán erős művek nem érnek véget a vásznon szélénél.

Márton Adrienne művészeti író

*A méltatás elhangzott a salgótarjáni születésű kortárs magyar festő marosvásárhelyi egyéni kiállításának megnyitóján 2026. május 14-én a Bernády Házban.

Kisóvodások tárlatlátogatáson a Bernády Házban

Fotó: N.M.K.

Ducsai István: Mulatozók

Kutyanyelv (28.)

Bölöni Domokos

A legcsodásabb az volt, mikor az esőben elvonult előttem a rövidnadrágos, szandálos apuka, vállán pindurka kislánya, kislánya fölött színes esernyője. Háromszintes fotócsemege. Nagyon sajnálom, hogy nem tudok fényképezni, járnám a várost reggeltől estig, nyakamban a masinával – most már nem is kell nyakba venni, a kis digit elfér a tenyeremben –, bá-mészknédnek naphosszat, lesném a fény-árnyék múzsáját, lop-nék morzsikát asztaláról. Nem ebből élnék, ebből csak táplálkoznék.

Ha Marx József élne, havonta nyitna fotótárlatot.

Elcsitul augusztus első felének zuhatagos átka, az égi derű ismét olyan, mintha kék ruhás lányok sétafikálnának a Maros víztükrének közepén, reggel köd volt, „Nagy fene köd!” – „Neköm-e, te?”... Megbukott a hiedelem, hogy ha reggel köd, akkor egész napos szép idő, elindultam ködben, meg is áztam nyomban.

Most fellélegzett a táj, beszélget magával a város, elmúltak a kora reggeli alkoholisták, rég túl vannak első kávéjukon a szorgos dolgozók, jönnek kávézni a vállalkozók, az alkalmi árusok, a gáborok, a lötyögők, a jobb lányok, a (bibliai értelemben alig ismert) családanyák, a hamburgerzabálók, a lapokból tájékozódó tucatpolgárok, akik mindig idehaza töltik szabadságukat, délelőtt felkészülnek, délután meg híg fröcs-csöccel és tocsogó sörökkel árasztják a dumát, beszélget magával a város, többféle vonulás van, de nekem ez tetszik, amint a Top Kapu felé irányul a Dombról jövők serege.

Marosvásárhelyen is él még, miként a többi erdélyi kisvárosokban, a főtérre igyekvés vágya, sőt ösztöne, ahogy a teknőcök a tenger felé, úgy vonul a vásárhelyiek tömege

Rizsföldek Ázsiában

délelőttönként – az egyébként már csak épületeivel úgy-ahogy idegnyugtató – főtér irányába, hogy ott aztán mit is csináljon. Szép kis semmiket, apró pótcselekvéseket, elintézni úgymond ezt meg azt.

Apu, de hidd el, becsszóra, itt vagyok, mindjárt lemerül a mobilom, ha nem sikerül elintézned a vízumot, szököm a turbinába.

Hát mit tegyek, hová legyek? Kétségbeesve nyomja a rizikófaktort atyjának, közben a haver ágyéki verőerét simogatja.

Kókakolás capriccio.

Nekem külön stúdiófalamban van. Akvárium is, falán belül magam úszom, kívülről kevesen láthatnak, aki mégis, kedvesen integet, kíváncsi is, meg irigy is, hogy nicsak, nicsak, micsoda dolga van ennek, fél-délben már sörrel hűti képzeletét –, én a kívül paradézókat viszont életnagyságban és életkicsinységben szemlélem, jön a kioldódott cipőfűző szindrómájával küszködő öregúr, minduntalan bal cipőjére sandít, egy óvatlan pillanatban kirúg, a piros kukát találja –, hallo a BBC-t, közvetíti a szisszenést is.

Déli húzás a főtérre, öreg tanár, megfogyva bár, de törve is, világhírű kabarészínész sorban, folytatja álmát, áldanád meg Kalkuttai Teréz Anya; behúzott hasú lotyó; lottyardt pocakú hivatalnok; hegyes mellű ikerlányok teniszütővel; motyogó alkoholista és lihegő postásnő, nála meg a levél vagy ahhoz hasonló –, másfél mázsa kivinnivaló; üde hölgyek frissen mosdva, illatfelhőben, manökensántalással; mobilos nagy zsebű legények, harsogó vidékiek; véletlenül nem a komát szólították éppen le?...

A promenádon túl, a második síkban méltósággal fékez a szemafor fényparancsa szerint a kocsisor, mennyi az új, a kor-

szzerű gépkocsi, muramista, szaporodik az emeletes turista-buszok száma, a Dózsa útról csak a közepét felszántó tank és a zuhanóbombázó hiányzik... –, mennyi kielégült és kielégítetlen pofa, mennyi sóvár tekintet, mennyi elszúrt élet, elrontott hangulat, mennyi keserű gondolat... És milyen nagyszerű csajok vágják csak úgy, né, taxiba magukat, hogy majd csak valahova.

És azok a nájsz-táskás, öntudatos üzletasszonyok. Ennek a világnak kétségkívül ők a bálkirálynői. Vonzóak, délcegek, csábosak és tiszteletet parancsolók, tőlük aztán a koldus se alamizsnát.

Felmarkolom kedvenc lapjaimat, van, aki itt hagyja, van, aki ideadja, megszámlolom a pénzem. Milliós világ, tizenkettő egész ötszáz a korsó, marad harminc pénzem. Kettő jut a köv. stációra.

Ki van ez számítva. Elvonulok, mintha csak lusta dzsun-kával, álmos tutajjal.

Az akvárium nélkül nem működik. Jön már a holnapi hétköznap, új (nem) „dél”, kocsik, kutyák, koldusok, közlekedők.

Annyi illat és annyi szag, és közben sok csokor bűz, a kombinát promója. Érdekes, míg a világegyetem tágul, a főtér érezhetően zsugorodik. Ahol Oláh Tiborhoz meg Kabos Évához kellett, míg éltek, jámborul bekanyarodni.

Tudom, mi vár. Teraszos a sörkert, mint a rizsföldek Ázsiában.

A legfelső inkább kakasülő.

Istenszéke, flekkenfalvi változatban.

Sült illat száll a mennybe.

És friss csapolás!

Ilyen időben látni csak jól a Teremtőt.

Küszöbön a 25. TIFF

204 produkció Kolozsváron június 12. és 21. között

Jubilál a Transilvania Nemzetközi Filmfesztivál. Tudor Giurgiu, a TIFF elnöke sajtótájékoztatón ismertette a 25. filmes seregszemle programját, újdonságait, elsősorban a nézőket szólítva meg: „Úgy éreztük, idén fontos, hogy szerelmi vallomást tegyünk a nézőinknek, akik évről évre eljönnek a TIFF-re, és akiknek a többsége nyilvánvalóan kolozsvári, de sokan vannak olyanok is, akik rendszeresen visszatérnek más helyekről vagy külföldről. Találtunk egy érdekes statisztikát is. A 2002-es első fesztiválon még 8700 nézőnk volt, míg a legutóbbiakon több mint 100 000 elkötelezett néző. Bizonyos értelemben ők jelentenek mindent, ők visznek színt a fesztiválba” – vezette fel Tudor Giurgiu, a TIFF elnöke a fesztivál programját ismertető csütörtöki sajtótájékoztatót.

A szervezők különleges eseményeket, fontos premiereket és jeles vendégeket ígérnek az érdeklődőknek. A Mihai Chirilov művészeti igazgató és csapata által összeállított válogatásban június 12. és 21. között 204 filmet mutatnak be. Nagy a fejlődés, hiszen az első fesztiválon 43 produkció került a nézők elé.

A plakátok egyike a fesztiválszervezők népszerűsítő anyagából válogatva

„172 játékfilmet és 32 rövidfilmet vetítünk a világ minden tájáról, rendkívül sokszínű a kínálat: kazahsztáni, uruguayi, dél-afrikai, hongkongi és természetesen számos európai országból származó alkotásokat mutatunk be, valamint válogatást a román filmekből” – mondta Tudor Giurgiu. A TIFF kiemelt vendége és egyik zsűritagja lesz Aidan Gillen, a *Trónok harca* csillaga. És a június 12-i megnyitó díszvendége Nadia Comăneci többszörös olimpiai és világbajnok. Újdonságnak számít a fekete-komédia szekciója, amit vitaindítónak szánnak a politikai korrektség és cancel culture jegyében. Új helyszínre is számíthatnak a nézők. A Palocsay-kertben lesz szabadtéri vetítés. Ezt gasztronómiai élménnyel is kiegészítik.

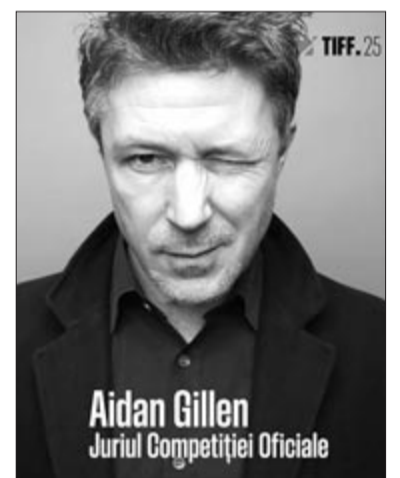
Kiállítások és táncelőadás is szerepelnek a fesztiválprogramban. Ezek közül az igazgató kiemelte a *Morriconne* című táncperformanszt, amely a tavalyi *Amadeus* előadáshoz hasonlóan kiemelt esemény. Az előadás a Lucian Blaga Nemzeti Színházban látható június 16-án. Fotókiállítással tisztelgetnek Marilyn Monroe emléke előtt a filmsztár születésének 100. évfordulója alkalmából. Hollywood egyik népszerű fotósa, Sam Shaw képei a Művészeti Múzeumban tekinthetők meg. Ott mutatnak be válogatást a Nadia Comăneciről forgatott dokumentumfilm készítése során rögzített felvételekből is. Külön figyelmet érdemel az a történelmi visszpillantás, amely kísérlet arra, hogy az eltelt két évtizedet Șerban Mestecăneanu Continental Hotelben készült fotótükrében villantsa fel. A fesztivál ott megfordult különleges meghívottjainak fotós kavalkádja biztosan vonzó lesz a nézők számára.

Mihai Chirilov, a fesztivál művészeti igazgatója szerint a tavalyinál biztatóbb a román filmnapok felhozatala. A játékfilmek és az elsőfilmek éve az idei. Mindössze két dokumentumfilm szerepel versenyben: az egyik egy román származású brit filmes munkája, aki a saját múltjáról, a '90-es évekbeli örökbefogadásokról készített dokumentumfilmet. A másik pedig „valószínűleg a Román Filmnapok versenyprogramjának egyik legjobb filmje: a Moldovai Köztársaságból érkezik, többségében román koprodukcióban: ez a *Pionul lui Lenin*” – mondta a művészeti igazgató. „Ez egy rendkívül szarmitikus karakterrel, Sergiu Volocroclól szól, akinek az a színtes szent küldetése, hogy minél több Lenin-szobrot döntson le a Moldovai Köztársaságban” – mutatta be.

Látható lesz a versenyprogramon kívül a *Delta sălbatică* (Vad Duna-delta) „lennyűgöző képi világú természetfilm a Duna-deltáról”, Dan Dinu alkotása, aki a korábbi nagy sikerű *România sălbatică* (Vad Románia) című filmet is készítette.

Figyelemre méltó egyéniségekről, filmcsemegékről is beszélt Chirilov. Aidan Gillent, a *Trónok harca* és a *Peaky Blinders* filmekben szereplő színész nevét említette, aki a nemzetközi zsűri munkájában is részt vesz. Két filmjét –

Gorky Resort, Re-creation – lehet majd megnézni a TIFF-en. A *Gorky Resort* egy lengyel gyártású film, amely a katyni mészárlás eseményeit dolgozza fel. Érdekessége, hogy a tősgyökeres ír Aidan Gillen egy orosz karaktert alakít benne, mondta a művészeti igazgató, aki főként a másodikként említett filmet ajánlja, a *Re-creation* címűt, mely a neves ír rendező, Jim Sheridan alkotása.

Aidan Gillen, az egyik sztárvendég

A fesztivál Kiválóságdíját Anda Onesa, a '80-as évek román filmművészetének ikonja kapja, aki a '80-as évek román filmművészetének meghatározó alakja. Az újonnan alapított Janovics Jenő-díjat Roman Gutek lengyel filmes szakembernek adják át.

„Ez egy teljesen új, most debütáló díj az olyan látnok filmes úttörőknek, akik Janovics Jenőhöz hasonlóan korszakalkotó munkát végeztek. Első díjazottja Roman Gutek lengyel filmes szakember. Ő maga és Aidan Gillen is tagja lesz az idei nemzetközi zsűrinek” – mondta el Tudor Giurgiu.

Vitaindítónak is szánt szekció is lesz a fesztiválon, amely a fekete komédia műfaját járja körül az 1960-as évektől. Mihai Chirilov kiemelte, hogy a mai, „rendkívül érzékeny korban”, amikor a művészek és a stand-uposok „szinte tojás-héjakon járnak, háromszor is meggondolják, mielőtt elsütnek egy poént, attól való félelmükben, hogy megbántanak valakit”.

Ez a szekció felleltározza a műfajt az 1960-as évektől napjainkig, azt az időszakot öleli fel, amikor „a filmeknek még kevesebb szűrőjük és sokkal több bátorságuk volt”.

A szekcióban helyet kapó legfontosabb alkotások: *Pepi, Luci, Bom és más lányok a tömegből* Pedro Almodóvar filmje, amely a maga idejében óriási botrányt kavart transzgresszív stílusával, és a rendező szerint ma is képes lenne sokkolni a nézőket; *A burzsoázia diszkrét bája* Luis Buñuel klasszikus szatírája, „amelyet ma, a következményektől való félelem korában teljesen új fénytörésben láthat a közönség”, jegyezte meg a művészeti igazgató. Látható lesz egyebek mellett Marco Ferreri *A nagy zabálás* című provokatív és megosztó mesterműve is, *Fargo*: a Coen fivérek kultikus fekete komédiája, amely idén ünnepli a bemutatójának 30. évfordulóját.

Felavatták a balavásári bölcsődét

(Folytatás az 1. oldalról)

Az 1200 négyzetméter alapfelületű épület egyik szárnya gyermekfogadót, irodai és orvosi helyiségeket, többfunkciós termet (még babakocsi-tárolót is!), a második része négy csoportszobát, ugyanennyi háló és mosdót foglal magában, a harmadik szárnyban pedig a mindennel felszerelt konyha és mosoda kapott helyet. Az építkezés 2024 őszén kezdődött, még némi utómunkálat van hátra, és be kell üzemelni a gépeket, felszereléseket, utána következhet a műszaki átadás-átvétel.

Az épület 40 gyerekre van tervezve, de szükség esetén teljes kapacitása 50 főre növelhető. Néhány napja a kormány jóváhagyta a szükséges személyzet alkalmazását, ami teljes képességű működés mellett 18 főt jelent. Az intézményt mindenképpen be szeretnék indítani az új tanév kezdetéig, ezért a következő napokban elkezdik a beiratkozást, s ennek függvényében a tanfelügyelőség révén elkezdődik a személyzet alkalmazása – tudtuk meg *Varga András Adorján* polgármestertől, aki azt is elmondta: sok az érdeklődő szülő, ugyanis a Kis-Küküllő mentén lefele Dicsőszentmártonig, de Segesvárig és Marosvásárhelyig sincs bölcsőde, ezért úgy véli, megteelik az intézmény apróságokkal.

„A jövő egyik alappillére”

„Ez a mai nap nem csupán egy épület átadásáról szól. Ma egy régi közösségi igényre adunk választ, egy álmot váltunk valóra, és egy olyan intézményt nyitunk meg, amely a legkisebbekről, a fiatal családokról és végső soron közösségünk jövőjéről szól” – hangzott el a polgármester ünnepi köszöntőjében. Ez az intézmény nem nem luxus, hanem valós és sürgető igényre adott válasz. A bölcsőde nem egyszerűen egy szép fejlesztés, hanem a családok mindennapi életét megkönnyítő, kézzelfogható segítség. „Azt szeretnénk volna, hogy a balavásári családoknak ne kelljen választaniuk a munka és a gyermek biztonságos elhelyezése között. Azt

szerettük volna, hogy városi szintű körülményeket teremtsünk vidéken, itt, a saját községünkben. Mert meggyőződésem, hogy egy község akkor igazán élhető, ha a fiatal családok is jövőt látnak benne” – hangsúlyozta az előljáró.

A beruházást, a közösség érdekeit és az RMDSZ kormányzati munkáját üdvözölte *Kelemen Hunor* szövetség elnök, felszólalt *Vajda József Attila* helyi iskolaigazgató, az új intézményre és kis lakóira áldást adott *Szilágyi Tamás* református lelkész.

„A családok, a gyermekek támogatása prioritás számunkra, függetlenül attól, hogy nagyvárosokban vagy kisebb településeken élnek” – mondta felszólalásában *Cseke Attila* fejlesztési miniszter, kiemelve, hogy a beruházások minden olyan közösségbe el kell jussanak, ahol a gyereklétszám ezt indokolttá teszi.

Lapunk megkérdezésére *Vajda József Attila* iskolaigazgató örömet fejezte ki, amiért a megfeszített iramú munkálatoknak köszönhetően elkészült az épület, mert a bölcsődét szeretnék azonnal beindítani. „A legfontosabb az, hogy segíteni tudunk, sok olyan család van a községben, amelynek szüksége volt erre” – tette hozzá az intézményvezető, kiemelve azt a segítséget is, amit a minisztertől kaptak a megvalósítás folyamán.

Meglesz a századik is

A Szent Anna nevű országos bölcsődeépítési programot 2021-ben, az RMDSZ kezdeményezésére indította el az akkori román kormány, *Cseke Attila* fejlesztési miniszter közbenjárásával és irányításával. A 71. bölcsőde átadásán a miniszter azt ígérte, a program folytatódik, és a következő három hónapban a századik épület is elkészül. Eddig 4350 gyermeknek sikerült bölcsődei helyet biztosítani országszerte, míg Maros megyében – a dicsőszentmártoni, gyulakutai és héjjasfalvi bölcsődék után – ez volt a negyedik ilyen jellegű befejezett beruházás. A balavásári projekt értéke 11 millió lej volt.

A nemzeti összetartozás napja Marosvásárhelyen A határok nem választhatnak el

A trianoni békeszerződés aláírásának 106. évfordulójára emlékeztek június 4-én a magyarok szerte a világban. Arra a párizsi békekonferenciára, amelyen a győztes nagyhatalmak Európa új rendjéről döntöttek. Magyarország elveszítette területének és lakosságának mintegy kétharmadát, ennek ellenére a határok nem választhatnak el.

Szer Pálosy Piroska

Csütörtökön, június 4-én délután Maros megye több templomában is megszólaltak a harangok. Marosvásárhelyen a nemzeti összetartozás napján a Marosvásárhely–Zalaegerszeg Baráti Társaság Egyesület és a Bolyai téri unitárius egyházközség szervezésében az összetartozás emlékművénel és almafájánál került sor megemlékezésre, amelyen lekipásztörök és hívek egyaránt szép számban vettek részt.

A megemlékezés *Szakács György* unitárius lekipásztörök ige-hirdetésével vette kezdetét. Mint hangsúlyozta, az összetartozás almafája az elszakított nemzet egységét jelképezi, akárcsak a harangláb. A múltba tekintés azonban nem azt jelenti, hogy elfelednénk a jelent, hanem számba vesszük azokat az értékeket, amelyek megtartanak, és szabadon megélhetjük őket. Nem abból kell merítkezni, amit elvesztettünk, hanem amit megőriztünk: a nyelvünket, kultúránkat, a hitet pedig – amely megtartotta nemzetünket az élet viharáiban – továbbadni, és a jövőbe tekinteni.

Soós Zoltán konzul Magyarország csíkszeredai főkonzulátusa nevében tiszteletét fejezte ki az itthon maradtaknak, valamint az ország-határokon kívül élőknek, amiért

megőrizték nyelvüket, kultúrájukat, identitásukat.

Moldován Irén magyar nyelv és irodalom szakos tanár a múlt emlékeit idézte fel, az általa megtapasztalt igazságtalanságokat, akadályokat, azt, hogy gyerekként és fiatalként miként élte meg annak a 106 évvel ezelőtti aláírásnak a következményeit. Az ünnepséget a Harmónia férfikórus, a Dr. Bernády György és az Evangélium kórusok fellépései színesítették. A művészi műsor keretében fellépett három fiatal tehetség is: *Szabó Csongor*, *Török Krisztina* és *Fall Ágnes*.

Kilyén Ilka színművésznő *Juhász Gyula* *Trianon* című versével tette

teljessé a méltóságteljes megemlékezést: „Nem kell beszélni róla sohasem, / De mindig, mindig gondoljunk reá. / Mert nem lehet feledni, nem, soha, / Amíg magyar lesz és emlékezet...”

Cseh Gábor a nemzeti összetartozás szimbólumairól kérdeztük, mint köztudott, felállításuk a Marosvásárhely–Zalaegerszeg Baráti Egyesület kezdeményezésére volt. Mint az egyesület elnöke elmondta, a Bolyai téri unitárius egyházközség templomkertjében 2012-ben közösen egy almafát ültettek, amely az elszakított nemzet egységét jelképezte. 2023-ban pedig haranglábát állították az összetartozás jelképeként. A haranglábát Réti Zoltán alsócsémátoni fafaragó mester készítette, a harang, amely június 4-én megkondult benne, az 1690-es évekből származik. A harangláb egyik oszlopára Marosvásárhely, a másikra Zalaegerszeg neve van vésvé, az összekötő táblán pedig az Összetartozunk szó olvasható.

Az ünnepi műsort koszorúzás követte, *Soós Zoltán* magyarországi konzul a csíkszeredai főkonzulátus képviselőjében helyezte el az emlékezés koszorúját, *Kovács Mihály Levente* és *Nagy Éva* a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal részéről, *Cseh Gábor* és *Jeszzenszky Attila* a Marosvásárhely–Zalaegerszeg Baráti Társaság részéről, valamint a maroszéki vitézi rend részéről is koszorút helyeztek az összetartozás emlékművéhez.

A nemzeti összetartozás napjának megemlékezése a magyar és a székely himnusz közös elneklésével zárult.

Cseh Gábor és Jeszenszky Attila

Fotók: Nagy Tibor

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	- Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.: - 0730-545-646	• Fogasztóvédelmi hivatal - 021-9551
• Rendőrség - 0265/202-305	• Optika-Optofarm - 0265/212-304	• Vasúttárolás - 0265/236-284
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	- 0265/312 436	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás
• Sürgősség szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177	- 0265/250-120	- 0265/215-119
• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	- 0265/263 351	- 0744-282-710
• Prefektúra - 0265/266-801	• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442	• Dora Optics - 0733-553-976	- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- 0265/262-907	- 0733-553-976	- koszorúk - 0745-606-269
• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110	• DIGI - 0365/400-401	- halottszállítás - 0758-047-604
• Procardia Egészségügyi Központ - Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.: - 0265/210-087	- 0365/400-404	
	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929	
	- vidék - 0265/929	
	• Delgaz Grid - 0265/200-928	
	- 0800/800 928	
	• Aquaserv:	
	- hideg víz-csatorna - 0265/215-702	
	- közönségszolgálat - 0265/208-888	
	- központ - 0265/208-800	
	- 08008 208-888	

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268-854-es telefonon.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, tetőkészítést Lindab lemezből, meszelést, vakolást és bármilyen munkát. Tel. 0712-239-984, Janika. (28400)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága jó édesanya, nagymama, rokon és szomszéd,
özv. GÁLFI IRÉNKE
szül. Fülöp

életének 90. évében folyó hó 4-én megpihent. Drága halottunk búcsúztatása 2026. június 8-án, hétfőn 13 órakor lesz a marosárpataki ravatalozóháznál. Örök nyugalomra a marosárpataki református temető sírkertjében helyezük 15 órakor. Virrasztás június 7-én, vasárnap 18 órakor a marosárpataki ravatalozóháznál. Emléke örökké él szívünkben!

A gyászoló család. (28470-I)

<https://mentorkonyvek.ro/>

mk
Mentor Könyvek

A
**TRANSZILVANIZMUS
TABUK NÉLKÜL**

**GYERE,
MESELJ!**

vasárnap 18:00

ETV
ERDÉLY TV

**Marosvásárhelyi
Rádió
Románia**

**96 FM
106,8 FM
1323 AM**

www.marosvasarhelyiradio.ro

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

**MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA**

**228-as
a DIGI hálózatban**

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

autómosó és -kozmetika

Telefon: 0265/223-902

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

0740-393-060

Hamarosan rovarirtás Marosvásárhelyen

A kártevőirtásra, fertőtlenítésre szakosodott Coral Impex Kft. a Marosvásárhelyen elvégzendő kártevőirtásra, fertőtlenítésre vonatkozó, a várossal kötött 2025. április 30-i 32. sz. szerződés alapján június 9-től 15-ig 22-03 óra között rovarirtást végez Marosvásárhelyen, magánterületen, tulajdonosi társulásoknál. Ez a periódus az időjárástól függően változhat.

A felhasznált termékek a következők:

- CYMINA SUPER, 50 ml/10.000 m²
- VECTOBAC WG, 1 kg/10.000 m²

Rovarirtás

Kérjük a polgárokat, különösen a gyermekeket, az időseket, a szívbetegeket, az asztmásokat és a különböző vegyi anyagokra allergiás személyeket, hogy tegyenek meg minden intézkedést annak érdekében, hogy a permetezőgépek közvetlen hatósugarán kívül maradjanak. Kérjük továbbá azokat, akiknek az ablakai az utcavonaltól legfeljebb 20 méter távolságra vannak, hogy június 9-től 15-ig este 10 és hajnali 3 óra között tartásuk zárva ablakaikat.

A szer belélegzése, bőrre, szembe jutása vagy lenyelése esetén a következő intézkedéseket kell betartani:

Belégzéskor az illető menjen friss levegőre. Ha a légzés nehézkes, forduljon orvoshoz.

Bőrrel való érintkezés esetén távolítsa el a szennyezett ruházatot. A bőrt azonnal mossa le bő vízzel. Ha az irritáció továbbra is fennáll, forduljon orvoshoz. Újbóli használat előtt mossa ki a szennyezett ruházatot.

Szembe jutás esetén (ha van, távolítsa el a kontaktlencsét), a szemet – tágra nyitva – azonnal alaposan öblítse ki vízzel, legalább 15 percig. Hívja orvosát, ha a probléma továbbra is fennáll.

Lenyelés esetén azonnal forduljon orvoshoz. Ne idézzen elő hányást. Soha ne adjunk semmit szájon át, ha valaki eszméletlen.

Kérjük a marosvásárhelyieket, hogy tartsák be ezeket az óvintézkedéseket.

További információért, kérjük, hívják a 0265 256 004-es telefonszámot; e-mail: coralmures@coralimpex.ro.